

Kenelle ääni menee? [”Vaalikolumnien” runsauden vuoksi vain Perniönseudun Lehden verkossa]

Posti oli pudottanut laatikkoon Salon kaupunkitiedotteen. Lehti on tällä kertaa tavallista tukevampi. Siinä on myös yksi aukeamallinen kunnallisvaalien ehdokkaiden nimiä. Mustavalkoisena ja kuvattomana aukeama ei kovasti innosta, mutta se ajanee asiansa.

Lehdet täyttyvät nyt ehdokkaiden mainoksista ja kankeahkoista kolumneista. Puolueettomuutta tavoitellessaan päätoimittajat joutuvat tasapainoilemaan laadun kustannuksella.

Vanhanaikaiset vaalimainostelineet kunnanviraston edessä alkavat myös täyttyä kauniista kasvoista ja innostavista iskulauseista. On myös ihasteltu poliitikkojen joustavaa toimintaa somessa. Tutkimukset osoittavat kuitenkin, että vaalitietoa meillä haetaan vielä niukasti netistä.

TV:n tentit tekevät paikallisvaaleista puoluevaalit. Kuntien luottamusmiehet eivät todellakaan päästä EU:n elvytyspaketista eikä valtionosuuksista. He päättävät kunnan veroprosentista, kouluista, henkilökunnan lomautuksista ja kaavoituksesta. Ja, ties vaikka siitä, mikä marketti saakaan kylkeensä Alkon?

On monia vaalisysteemeitä, suhteellisia ja vähemmän suhteellisia. Jos tavoitellaan täydellistä suhteellisuutta, vaalisysteemistä tulee vaikeaselkoinen. Tietokoneet ja matemaatikkojen tekemät algoritmit pyörittävät salaperäistä laskentaa.

Monimutkaisuus nakertaa luottamusta vaaleihin ja antaa pohjaa salaliittoteorioille.

Meillä on sekä eduskunta- että kuntavaaleissa käytössä hyvä systeemi, d’Hondtin menetelmä. Siinä vaalilistojen, siis käytännössä puolueiden saamien paikkojen suhde noudattaa melko hyvin äänimäärien suhdetta. Tosin pikkuryhmät arvostelevat menetelmää, koska se suosii lievästi suuria puolueita.

Tuloksen voi laskea kynällä ja ruutupaperilla, mikä lisää luottamusta järjestelmään.

Järjestelmämme heikoin lenkki piilee vaaliliitoissa. Arvoiltaan ja aatteiltaan erilaiset ryhmät voivat mennä ”teknisesti” yhteen. Vaaliliiton saamat äänet summataan, sen ehdokkaat asettuvat jonoon saamiensa omien äänien mukaan. Valitut poimitaan sitten vertailulukujen mukaan.

Vaaliliitot hämäävät äänestäjiä. Lueskelin Someron kuvioista, ja sieltä kuuluu kummia. Kokoomus ja vihreät ovat solmineet vaaliliiton. Kokoomuksen nokkamies kertoo, että kyse ei ole mistään rakkausavioliitosta ja että asiasta ei ole tarkoitus paljoa pukista. Onpa nasevasti tunnustettu! Toivottavasti Somerolla ääniä ei mene harakoille.

Vaaliliiton kyseessä ollessa äänestäjä ei voi olla varma, ketä hänen äänensä lopulta pönkittää.

Kautta aikoen Suomessa pikkuryhmät ovat pyrkineet isompien kainaloon. Liittojen merkitystä vähätellään ja niitä kuvataan vain teknisiksi. Pikkuryhmä on sitten määrännyt, ketä ehdokasta sen kannattajien pitää äänestää. Ja kappas vaan, yllätysnimi pääsee läpi.

Etenkin kokoomus ja keskusta ovat joutuneet usein karvaasti pettymään vaaliliittoihin. Kristilliset ovat järjestään hyötyneet niistä.

Meillä Salossakin on yksi vaaliliitto. Kannattaa olla tarkkana, ettei ääni valu väärään vasuun.

pajen.fi